

om Forarbejdets Størrelse, og et 13 Siders Index gør det let for Læseren at orientere sig i Stofmængden.

Axel Schou.

V. Tanner: Die Oberflächengestaltung Finnlands. Bidrag til Kännedomen af Finlands Natur och Folk. 762 S., 23×15 cm, 442 Fig. Helsingfors 1938.

Studiet af Finlands Overfladeformer møder den alvorlige Vanskelighed, at kun ca. $\frac{1}{3}$ af Arealet er topografisk kortlagt, et Forhold, som er begrundet deri, at Kortlægningen under Fremmedherredømmet blev stærkt forsømt. Derfor maa enhver morfologisk Analyse og Beskrivelse af Finland som Helhed blive mindre eksakt end ønskelig.

Inidlertid foreligger der en hel Serie af Detailanalyser saavel af Grundfjældsmorfologien som af de løse Jordarter, hvoraf navnlig maa nævnes Undersøgelserne af det sydlige Kystland og Søplateauet samt af det allernordligste. Endvidere bør fremhæves de strukturelle, analytisk-syntetiske Arbejder fra det sydlige og østlige Finland.

Allerede tidligere har Tanner søgt at samle det litterært tilgængelige og personligt indsamlede Stof i en kort Fremstilling til Undervisningsbrug: „Suomen maantienteen käsikirja“ (Haandbog over Finlands Geografi), og paa dette Grundlag har han nu givet en Redegørelse for samme Thema i en særdeles udførlig Publikation, beregnet paa den internationale videnskabelige Verden, som har al Grund til at yde Tanner Anerkendelse og Tak for det overmaade store og betydningsfulde Arbejde, han her har udført.

Stofdispositionen er i Hovedtrækkene følgende:

- 1) Morfografien. Beskrivelse af Højdeforholdene, de absolutte og relative samt de morfografiske Hovedomraader.
- 2) Morfologien. Overfladeformerne og deres Oprindelse, derunder et Afsnit om Grundfjælds-Klippelandet, Peneplaniseringen og Detailformerne samt Sedimentregionerne ved Randene af Grundfjældsgebetet.
- 3) Morfogenien kronologisk behandlet. Landskabsformernes Udvikling, indbyrdes Sammenhæng og Alder.
- 4) Den meget udførlige Bibliografi, omfattende ikke mindre end 365 Numre, i Virkeligheden adskilligt mere, idet en Del af Numrene er kollektive.

En saadan Behandling af Finlands Overfladeformer er naturligvis kun mulig under Hensyntagen til de tilsvarende Fænomener i

de andre Dele af Fennoskandia, og Forfatterens indgaaende Litteraturkundskab og personlige Kendskab til de vigtigste Dele af dette Omraade muliggør netop en komparativ, systematisk Fremstilling af de herhen hørende Problemer.

Man læser saaledes med megen Interesse Redegørelsen for Spalte-tektonikkens Indflydelse paa Relieffet, Fremstillingen af de forskellige orogene Systemers Skæbne under de følgende Denudationsperioder, og Forsøget paa at sammenstille den nyere, d. v. s. postkambriske Udvikling i det vestlige og sydlige Fennoskandia med Fortolkningen af visse Begivenheder i Finlands morfologiske Udvikling. I sin Behandling af Istidernes og Postglacialtidens Formudvikling følger Tanner i Hovedtrækkene de Synspunkter og Retningslinier, hans egne tidligere Arbejder indeholder.

Paa en Række Punkter yder dette Arbejde en betydelig personlig Indsats i Placeringen af indbyrdes afvigende Anskuelser, og man faar derfor en meget nyttig Oversigt over de forskellige Hovedproblemer vedrørende hele Fennoskandias Udviklingsgang, og selv om største Delen af disse for Studiet af Danmark kun bliver af sekundær Betydning, er der Grund til at paapege den store Interesse, de her fremsatte Metoder, Forskningsresultater og Synspunkter kan faa for Studiet af den grønlandske specielt den vestgrønlandske Morfologi.

Der er derfor Grund til ogsaa fra dansk Side at bringe Professor Tanner en Tak for dette omfangsrige og alsidige Bidrag til Nordens fysiske Geografi.

Niels Nielsen.

Atlas of America Agriculture. Physical Basis including land relief, climate, soils and natural vegetation. U. S. Department of Agriculture. Washington 1936, 231 S., 47×30 cm. Pris: \$ 17.

Gennem en Aarrække har Department of Agriculture udsendt en Række Værker om det geografiske Grundlag for Landbruget i De Forenede Stater, og man har nu samlet et mægtigt Materiale i et stort Atlas med beskrivende Tekst, hvori redegøres for de Resultater, man gennem en Menneskealders intensive Arbejde er kommet til. Arbejdets første Del omhandler Højdeforhold, anden Del Temperatur, Solskin og Vind, tredje Del Nedbøren og dennes videre Skæbne, fjerde Del Jordbundsforholdene (Soils) og femte Del den naturlige Plantevækst.

Som denne korte Oversigt viser, behandler Atlaset altsaa kun det fysisk-geografiske og det biologisk-geografiske Grundlag for